

MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

Číslo spisu: 15464/2024-M_Odisvke

Číslo záznamu: 38684/2024

PROTOKÓLOU VÝSLEDKU DOZORU

PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

ÚRAD PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Na základe poverenia č. 69/2024/OlvSPODaSK zo dňa 25. 01. 2024 vykonali poverení zamestnanci Inšpekcie v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ISV“) dozor podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii v sociálnych veciach“) - nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 305/2005 Z. z.“), a to v rozsahu plnenia POVINNOSTI pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.:

NAVŠTEVOVAŤ DIEŤA V ZARIADENÍ NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU NAJMENEJ RAZ ZA ŠEŠŤ MESIACOV ZA ÚČELOM SLEDOVANIA PSYCHICKÉHO VÝVINU, FYZICKÉHO VÝVINU A SOCIÁLNEHO VÝVINU DIEŤAŤA.

Dozorovaným subjektom podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. c) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, M. M. Hodžu 1784/30, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 30794536 (ďalej len „dozorovaný subjekt“ alebo „úrad“).

Dozor začal dňa 26. 01. 2024 a dozorovaným obdobím bol čas od 01. 01. 2023 do 26. 01. 2024.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa pri výkone dozoru postupuje primerane podľa základných pravidiel kontrolnej činnosti podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“), jeho ustanovení § 8 až § 13, ak samotný zákon o inšpekcii v sociálnych veciach neustanovuje inak.

Poverení zamestnanci ISV v rozsahu zameranom na predmet dozoru využili oprávnenia podľa ustanovenia § 11 zákona o kontrole v štátnej správe a vyžiadali si od dozorovaného subjektu spisovú dokumentáciu DETÍ UMIESTNENÝCH V ZARIADENIACH NA VÝKON ROZHODNUTIA SÚDU (podľa ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zariadeniach, v ktorých sa vykonáva ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie), kde podľa ustanovenia § 32 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. orgán sociálnoprávne ochrany detí a sociálnej kurately vedie evidenciu detí tu umiestnených (10 maloletých detí):

- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])
- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])
- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])
- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])
- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])
- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])
- [REDACTED] (ďalej len [REDACTED])

- 1 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
- 2 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
- 3 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
- 4 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
- 5 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
- 6 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
- 7 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

(ďalej len [REDACTED])
(ďalej len [REDACTED])
(ďalej len [REDACTED])

8 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
9 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]
10 Spisová dokumentácia č. [REDACTED]

ZISTENÉ NEDOSTATKY

DOZOROM BOLO ZISTENÉ, ŽE DOZOROVANÝ SUBJEKT SI NESPLNIL POVINNOSŤ

PODĽA USTANOVENIA § 32 ods. 3 ZÁKONA Č. 305/2005 Z. Z.

Podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „orgán SPODaSK“) v spolupráci so (okrem iných) zariadením na výkon rozhodnutia súdu, vypracúva plán sociálnej práce s rodinou dieťaťa, ktorého súčasťou je sledovanie psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa. Na tento účel najmenej raz za šesť mesiacov navštevuje dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu.

Zariadením na výkon rozhodnutia súdu *vis a vis* vyššie uvedená povinnosť orgánu SPODaSK je centrum pre deti a rodiny, diagnostické centrum, liečebno-výchovné sanatórium a reedukačné centrum (ďalej len „zariadenie na výkon rozhodnutia súdu“).

Zákon súčasne určuje účel takejto návštevy resp. *sensu largo* navštevovania dieťaťa, keďže platná právna úprava v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately určuje povinnosť dieťa navštevovať, teda berúc do úvahy teleologický výklad významu slova či slovného spojenia, nielen navštíviť, čo by (v rozpore s úpravou sociálnoprávnej ochrany detí ako celku reglementujúceho práva, povinnosti a i vzájomné vzťahy a súvislosti) akoby určovalo „iba“ povinnosť „jednorázovú“ - dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu orgánom SPODaSK navštíviť. Týmto účelom je sledovanie psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu dieťaťa. Právna úprava teda určuje konkrétnu činnosť, ako aj jej obsah – povinnosť orgánu SPODaSK konať za špecifikovaným účelom. Vyplýva to i z významu samotného slova návšteva, či navštevovať, ako príchodu niekam – na určité miesto, či k niekomu, s cieľom zostať tam po istý čas alebo sa na niečom zúčastniť. Sledovaním vývinu dieťaťa je potom nutne vnímanie a i zaznamenanie rôznych vonkajších alebo vnútorných okolností, procesov a determinantov telesného, rozumového a citového vývoja dieťaťa, na základe ktorých následne orgán SPODaSK uspôsobuje výkon relevantných opatrení vo svojej pôsobnosti, či je v interakcii s inými príslušnými orgánmi verejnej správy alebo v neposlednom rade s rodinou dieťaťa.

Zákon č. 305/2005 Z. z. tiež určuje orgánu SPODaSK minimálnu frekvenciu realizácie tejto povinnosti (najmenej raz za šesť mesiacov). Ide teda celkom zjavne o stanovenie minimálnej zákonnej požiadavky na realizáciu povinnosti a nie určenie konkrétneho časového úseku. Z takto koncipovanej právnej úpravy teda vyplýva dôraz, či preferencia zákonodarcu smerom k individualizácii realizácie povinnosti (navštevovania dieťaťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu), ktorá je „iba“ podľa platnej právnej úpravy „ohraničená“ určením takej (doplňujúcej) zákonnej povinnosti, že k realizácii povinnosti „navštevovať“ musí dôjsť orgánom SPODaSK aspoň raz za 6 mesiacov. Zákon č. 305/2005 Z. z. súčasne nikde neurčuje výnimky z realizácie tejto povinnosti (objektívne ani subjektívne), či alternatívy jej realizácie. Zákon č. 305/2005 Z. z. taktiež nijako nelimituje orgán SPODaSK navštevovať dieťa v zariadení častejšie ako „raz za šesť mesiacov“. Obdobne však ani ďalšia súvisiaca právna úprava (osobitne v oblasti školstva) neobsahuje ustanovenia, ktoré by do tejto povinnosti a súčasne oprávnenia orgánu SPODaSK vstupovali.

Z uvedeného vyplýva, že navštevovanie dieťaťa v zariadení má byť zo strany orgánu SPODaSK vopred plánované - na základe plánu sociálnej práce s rodinou dieťaťa a súčasťou tohto plánu ako aj samotného plánovania musí byť sledovanie vývinu dieťaťa. Plán potom má obsahovať plánovanú aktivitu, opatrenie a samotnú úlohu navštevovať dieťa v zariadení, s konkrétnym termínom/termínmi plnenia, pričom tento termín musí byť nutne stanovený v súlade s aktuálnymi a individuálnymi potrebami dieťaťa – ale najmenej však raz za šesť mesiacov. Frekvencia plnenia povinnosti orgánu SPODaSK navštevovať dieťa v zariadení sa teda v prvom rade odvíja od plánu sociálnej práce s rodinou dieťaťa a musí byť jeho súčasťou.

ODŮVODNENIE NEDOSTATKOV ZISTENÝCH DOZOROM

Z dokumentácie 10 maloletých detí umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu - diagnostických centrách, reedukačných centrách a liečebno-výchovných sanatóriách, poskytnutej dozorovaným subjektom vyplynulo, že povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. si úrad nesplnil voči 1 maloletému dieťaťu:

1. V prípade [REDAKOVANÉ] v Diagnostickom centre Bratislava – Záhorská Bystrica [REDAKOVANÉ] na základe rozhodnutia súdu z dôvodu výchovných problémov a páchania trestnej činnosti, nebola táto povinnosť splnená, nakoľko úrad v období od [REDAKOVANÉ] nevykonal návštevu [REDAKOVANÉ] v zariadení na výkon rozhodnutia súdu ani raz. Úrad pritom mal vedomosť o tom, že [REDAKOVANÉ] bude v diagnostickom centre iba po obmedzený čas - úrad disponoval rozhodnutím súdu o neodkladnom opatrení, ktoré práve tento čas umiestnenia v zariadení určovalo. Bolo preto zjavne povinnosťou úradu vykonať návštevu dieťaťa v tomto období. V opačnom prípade by to potom znamenalo, že úrad nemá povinnosť navštevovať dieťa v zariadení na výkon rozhodnutia súdu, ak jeho umiestnenie trvá menej ako 6 mesiacov – takýto postup ale zákon č. 305/2005 Z. z. nepripúšťa ani nemieni.
2. Zamestnanci ISV si súčasne v tomto identifikovanom prípade dieťaťa, kde si úrad nesplnil povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov vyžiadali od zodpovedného zamestnanca informáciu - vyjadrenie o dôvodoch takéhoto postupu (podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe). Z poskytnutej odpovede však nevyplýva žiadna taká skutočnosť, ktorá by ISV naznačovala možnosť zvažovania pri hodnotení splnenia si zákonnej povinnosti podľa predmetu poverenia na výkon dozoru. Zamestnanec úradu uviedol ako dôvod nevykonania návštevy najmenej raz za 6 mesiacov krátky pobyt dieťaťa v diagnostickom centre.

Z dokumentácie 9 maloletých detí umiestnených v zariadeniach na výkon rozhodnutia súdu – diagnostických centrách, reedukačných centrách a liečebno-výchovných sanatóriách, poskytnutej dozorovaným subjektom ISV vyplynulo, že povinnosť navštíviť dieťa v zariadení najmenej raz za šesť mesiacov podľa ustanovenia § 32 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z. si úrad splnil u (6) maloletých detí a v prípade (3) maloletých detí, tieto sú umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu menej ako 6 mesiacov odo dňa začatia tohto dozoru.

ZÁVER

Na základe zistených nedostatkov bol vypracovaný protokol o výsledku dozoru.

V Košiciach dňa 29. 2. 2024

Za Inšpekciu v sociálnych veciach Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky:

